

Verslag uitwisseling okt-nov 2017

Kindergärten City en KomKids

Berlijn - week 46 – Geert: Markus, struikelstenen en participatie

Markus in Berlijn!

Markus is weer terug in Berlijn, maar nog voordat we samen werken op 'zijn' kinderdagverblijf gaan we zondag uit eten. Op weg naar het restaurant lopen we via de Markus Platz langs de Markus Apotheke (!); Markus is 'groot' in Berlijn. Eén van de jongens op de groep noemde mij dan ook 'Kleine Markus'. En hij heeft gelijk; Markus is vijf centimeter groter.

Markus vertelt enthousiast over zijn verblijf in Nederland, hij is onder de indruk van de professionaliteit van de collega's, de samenwerking in het team en de communicatie met de ouders. Het afscheid van collega's en kinderen heeft indruk gemaakt; hij laat de kalender en een foto-/herinneringenboek zien. Mooie foto's van zijn werk op de Matroos en zelfs 'tekst' van de kinderen, opgeschreven door Moraima en Yvonne... zó bedankt Asiyah Markus voor het helpen opruimen. Markus overhandigt de tekening die Faas voor mij heeft gemaakt, dank je wel Faas, hij heeft de laatste week op mijn keukenkast in Berlijn gehangen.

Op Markus' eerste werkdag lijkt het of de tijd heeft stilgestaan ... hij neemt meteen het voortouw en voor de kinderen is alles weer normaal met Markus erbij. Er leeft een andere dynamiek op de groep. We gaan de stad in met 12 kinderen en twee stagiaires. Via het 'Hauptbahnhof' (drie verdiepingen!) willen we naar de Brandenburger Tor ... maar de metro heeft een storing. Om de storing te overbruggen krijgen de kinderen een ijsje en een half uur later staan we bij Berlijn's bekendste poort. Daar staan ook drie bussen op hun kop; een kunstwerk naar aanleiding van gebeurtenissen in Aleppo (Syrië). De bussen zijn een herinnering en eerbetoon aan hoe de burgers in Aleppo zich probeerden te beschermen (met gekantelde bussen) tegen sluipschutters. Zo wordt de geschiedenis van enkele van deze kinderen onverwachts verbeeld.

Net zo onverwachts en veelzeggend misschien laten de kinderen in het 'vrije' spel buiten zien wat ze hebben meegemaakt. Enkele jongens gebruiken een stuk stof om iemands handen vast te binden, de jongen wordt afgevoerd (serieus uitgevoerd) naar een speelhuisje, waar hij moet blijven zitten. En als de (rode) fietsjes worden beladen met dikke takken/stammen lijkt het wel een tank/kanon. Diezelfde week bezoeken we ook het 'Museum für Naturkunde', te vergelijken met ons Natuurhistorisch Museum. Op weg daar naar toe valt weer op dat de kinderen dit vaker gedaan hebben. Ze lopen hand-in-hand rustig over straat, en bij de trappen (metro uitgang) is het even dringen maar uiteindelijk loopt

iedereen netjes achter elkaar, aan de trapleuning. Het museum is gratis voor kinderen en begeleiders. In de eerste hal lopen we meteen tegen het skelet aan van een immense dinosaurus, even later vliegen de kinderen door de zalen enthousiast over de ijsbeer, de arend bij de afdeling met dieren op sterk water is het niet altijd duidelijk welk 'monster' er in die potten drijft.

Struikelstenen

Op maandagochtend word ik wakker met de live stream van het Radio 1 Journaal. "Aan de Rozenburglaan in Rotterdam-Kralingen worden vandaag de zogeheten Stolpersteine geplaatst. Met deze herdenkingsstenen wordt stilgestaan bij de grootouders van Job Cohen die tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn omgebracht door de nazi's."

Hé, die liggen ook voor de deur van mijn appartement. Een paar dagen eerder (Kristallnacht?!) zag ik al mensen op hun knieën de 'steentjes' oppoetsen. Uit de steentjes blijkt dat de familie Gruft hier woonde. Sony (12 jaar) is in 1942 met zijn twee zussen en moeder gedeporteerd en later vermoord.

"**Stolpersteine** (ook bekend als **struikelstenen**) is een project van de Duitse kunstenaar Gunter Demnig (1947, Berlijn). Hij brengt gedenktekens aan op het trottoir voor de huizen van mensen die door de nazi's verdreven, gedeporteerd, vermoord of tot zelfmoord gedreven zijn.

De kunstenaar noemt ze *Stolpersteine* omdat je erover struikelt met je hoofd en je hart, en je moet buigen om de tekst te kunnen lezen. Op de kleine stenen (10 x 10 cm) zijn, in een messing plaatje, de naam, geboortedatum, deportatiedatum en plaats en datum van overlijden gestanst. Medio 2017 had hij al 61.000 Stolpersteine geplaatst in 22 landen; Berlijn telt meer dan 6.000 struikelstenen."

Participatie

Deze week waren er twee studiedagen voor de medewerkers van Kindergärtency. Niet allemaal tegelijk (de dagverblijven blijven open), maar met bijna 300 van de 1.200 medewerkers werd er gepraat over 'de vele wegen naar het gemeenschappelijke doel'. Het bijzondere aan deze studiedagen was dat er geen programma was ... dat wil zeggen geen opgelegd programma. Alle deelnemers werden ter plekke uitgenodigd om zelf onderwerpen aan te dragen; wat vindt jij in jouw werk nu belangrijk en waarover wil jij met je collega's in gesprek? Binnen een half uur waren er 15 werkgroepen benoemd en iedereen besliste zelf aan welke ze deelnamen.

Zo ging het bijvoorbeeld over de werving van nieuwe collega's. In Berlijn is op dit moment een enorm tekort aan pedagogisch medewerkers; er staan 2.000 vacatures open! Bioscoopreclames of toch directer via de eigen medewerkers, zoals de loodgieters dat doen met de oproep op hun bestelbusje? Andere collega's spraken over de last die ze hebben van de vele regels en geboden in de dagelijkse praktijk. Zo vatte één van de deelnemers de opdracht voor haar werk samen: 'Was me, maar maak me niet nat'. Al snel bleek dat wat op de ene vestiging niet kan op een ander juist wel, en zo (b)lijkt het lastig om het 'algemeen geldende beleid' over te brengen via de verschillende lagen in een grotere organisatie.

Eén van de drukste bezochte werkgroepen ging over 'Offene Arbeit', zoiets als ons 'opendeuren beleid'. Volgens de directie is dit beleid, deze werkwijze, het directe gevolg van het wettelijk kader voor de kinderopvang in Berlijn; het 'Berliner Bildungs Program' (BBP). Ondanks dat dit BBP al bijna 10 jaar geleden is ingevoerd werken nog niet alle vestigingen (56) op deze manier. Er ontstaat een levendige discussie tussen medewerkers 'oude en nieuwe stijl'. De 'ervaren' collega's geven concrete tips over het gebruik van thema ruimtes, het al dan niet gezamenlijk eten en de invulling van het mentorschap. Ik ben onder de indruk van hoe de collega's deze dag zelf hebben vorm gegeven en ingevuld. Zó wordt participatie – één van de thema's in het werken met de kinderen – ook daadwerkelijk geleefd in de eigen organisatie.

